

دومین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در مهندسی سازه و مدیریت ساخت دانشگاه صنعتی شریف - اسفند ۱۳۹۶

بررسی راهکارهای طراحی اقلیمی در معماری بناهای سنتی یزد (مطالعه موردی: خانه رسولیان - مدرسه ایرانشهر)

کامران رضائی زاده مه‌آبادی^۱، مریم تبریزی^{۲*}

۱- مدرس دانشگاه ایوان کی K.rezaeizadeh@gmail.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه ایوان کی Maryam_tabrizi4@yahoo.com

خلاصه

هر اقلیم و شرایط آب و هوایی نقش بسیار مهمی را در زندگی انسان‌ها ایفا می‌کنند. این نقش در طراحی خانه‌ها و بناها و شکل دهی به سکونتگاه‌های انسان‌ها بسیار بارز می‌باشد. اقلیم تا آنجا که با آسایش انسان رابطه برقرار می‌کند، نتیجه عواملی همچون تابش آفتاب، دمای هوا، رطوبت هوا، وزش باد و میزان بارندگی است. انسان همواره در طول تاریخ به منظور ایجاد سرپناهی امن برای سکونت آن را با محیط پیرامون خود هماهنگ می‌سازد، تا بتواند شرایط مناسبی برای ادامه حیات خویش ایجاد نماید و در حقیقت شرایط جغرافیایی - اقلیمی نیز در شکل‌گیری این فضاها دخالت مستقیمی دارد. هدف کلان این نوشتار ارائه راهکارهای طراحی اقلیمی، مبتنی بر معیارهای بوم‌شناختی و اقلیمی می‌باشد. دستاورد پژوهش معرفی معیارهای طراحی اقلیم محور، ارزیابی شهر یزد متناسب با معیارهای مذکور و ارائه راهکارهای طراحی می‌باشد. نتیجه تحقیق نشان می‌دهد دستیابی به مشخصات اقلیمی مناطق گرم و خشک در ارائه طرح‌های مناسب و هماهنگ با اقلیم اهمیت فراوانی دارد و می‌توان از این مشخصات در معماری اقلیمی بهره گرفت. با بررسی ویژگی‌های طراحی چند بنا در شهر یزد نشان داد که استفاده از شرایط محیطی برای ایجاد آسایش در داخل بناها از اهداف مهم طراحی بوده و هر یک از اجزای ساختمان به نوعی همساز با شرایط اقلیمی می‌باشد.

کلمات کلیدی: اقلیم، گرم و خشک، معماری، آسایش اقلیمی، شهر یزد

۱. مقدمه

بهره‌گیری از معماری بومی و سنتی هر منطقه همواره یکی از رویدادهای اصلی معماری است. شناخت معماری سنتی ایران به عنوان جلوه‌ی کامل معماری پایداری حائز اهمیت فراوان است. بررسی معماری سنتی ایران نشان‌دهنده معماری پایدار است. ماهیت سرپناه انسان به میزان زیادی به شرایط زندگی وی وابسته بوده و اقلیم مبنایی برای تعیین این نوع سرپناه است (Oliver, 1973). طراحی اقلیمی، روشی برای کاهش همه جانبه هزینه انرژی یک ساختمان است. طراحی ساختمان اولین خطوط دفاعی در برابر عوامل اقلیمی خارج می‌باشد. در تمام اقلیم‌ها، ساختمانهایی که براساس اصول طراحی اقلیمی ساخته شده‌اند، ضرورت گرمایش و سرمایش مکانیکی را به حداقل کاهش می‌دهند، درعوض از انرژی طبیعی موجود در اطراف ساختمان‌ها استفاده می‌کنند. این امر موجب صرفه جویی در مصرف انرژی می‌شود و در استفاده بهینه از شرایط

* Corresponding author